



جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی



یادداشت هفتگی

سیاست‌گذاری اقتصاد و توسعه کشاورزی و روستایی

سال ۲ / شماره ۲۱ / ۱۴۰۰

۱۴۰۰/۶/۲۷

مطالب این شماره

تغییرات شاخص قیمت کالاها و خدمات
مصرفی خانوارهای روستایی کشور در
بهار ۱۴۰۰..... ۲

تهیه و تحلیل: محمد دشوارپسند



این موسسه با کمال احترام و سپاس، پذیرای نظرات ارزشمند
خوانندگان این اثر می‌باشد

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵-۱۵۸۱۵
کدپستی: ۳۷۳۱۳-۱۵۹۸۶

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
<http://www.agri-peri.ac.ir>

عنوان خبر: تغییرات شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی

خانوارهای روستایی کشور در بهار ۱۴۰۰

تهیه و تحلیل: محمد دشوارپسند

کد: (۳۸)-۱۴۰۰۶۲۷-۳-PN

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۶/۲۲

خلاصه متن خبر

بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، نرخ تورم نقطه‌ای^۱ و سالانه^۲ کلیه کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در بهار ۱۴۰۰ افزایش درخور توجهی یافته است؛ به‌ویژه در استان‌های غربی کشور. در این میان، با توجه به اهمیت محصولات خوراکی و آشامیدنی، تورم در این گروه کالاها چشمگیر است.

تحلیل و پیشنهاد سیاستی

با استخراج داده‌های آماری ماه‌های فروردین، اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۰ و فصل مشابه سال قبل آن (بهار ۱۳۹۹) از گزارش ماهانه شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI)^۳ مرکز آمار ایران برای خانوارهای روستایی و میانگین‌گیری از آنها، مقدار این شاخص (شاخص قیمت کل کالاها و خدمات مصرفی) به ترتیب برای بهار ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ برابر ۲۱۷/۲ و ۳۲۹/۸ به دست آمد که نشان‌دهنده ۵۱/۸ واحد درصد افزایش است؛ لذا نرخ تورم نقطه‌ای بهار ۱۴۰۰ به ۵۱/۸ درصد رسیده است. یعنی خانوارهای روستایی به طور میانگین نزدیک به ۵۲ درصد بیشتر از بهار ۱۳۹۹ برای خرید یک مجموعه کالاها و خدمات هزینه کرده‌اند. درصد تغییر میانگین اعداد شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای روستایی در سال منتهی به بهار ۱۴۰۰ نسبت به دوره مشابه قبل از آن، یا همان نرخ تورم سالانه بهار ۱۴۰۰ خانوارهای روستایی، ۴۳/۱ درصد است که نسبت به تورم سالانه فصل قبل یعنی زمستان ۱۳۹۹ (به مقدار ۳۵/۱ درصد) ۸ درصد رشد داشته است.

با توجه به تغییرات شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای روستایی به تفکیک دو گروه عمده (الف) خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات و (ب) کالاهای غیرخوراکی و خدمات در بهار ۱۴۰۰ نسبت به بهار ۱۳۹۹ (برای اولی ۳۹۳ به ۲۴۵/۲ و برای دومی ۲۸۸/۵ به ۱۹۸/۹)، نرخ تورم نقطه‌ای این دو گروه به ترتیب ۶۰/۳ درصد و ۴۵ درصد به دست آمد. نرخ تورم

سالانه دو گروه یادشده نیز به ترتیب ۴۸/۲ درصد و ۳۹ درصد حاصل شد.

شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی و تغییرات آنها در بهار ۱۴۰۰ بر حسب گروه‌های عمده (الف و ب) و طبقات گوناگون (۱ تا ۱۲) در جدول ۱ دیده می‌شود. نمودار ۱ نیز به انعکاس نرخ تورم نقطه‌ای و سالانه دو گروه عمده و کل کالاها و خدمات مصرفی این خانوارها در بهار ۱۴۰۰ اختصاص یافته است.

جدول ۱. شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای

روستایی و تغییرات آن در بهار ۱۴۰۰ (۱۳۹۵=۱۰۰)

شرح	ضریب اهمیت	شاخص	درصد تغییرات شاخص	
			نرخ تورم سالانه	نرخ تورم نقطه‌ای
شاخص کل	۱۰۰	۳۲۹/۸	۵۱/۸	۴۳/۱
الف) خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات	۳۹/۶۲	۳۹۳	۶۰/۳	۴۸/۲
ب) کالاهای غیرخوراکی و خدمات	۶۰/۳۸	۲۸۸/۵	۴۵	۳۹
۱. خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۳۸/۴۸	۳۹۱	۶۱/۱	۴۸/۸
۲. دخانیات	۱/۱۴	۴۵۳/۷	۳۹/۷	۳۵
۳. پوشاک و کفش	۶/۲۸	۳۷۵/۱	۵۹/۷	۴۶/۶
۴. مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۲۱/۱۱	۱۹۷/۲	۳۷/۶	۲۱/۹
۵. مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۵/۵۳	۴۶۴/۸	۷۰/۵	۵۵/۶
۶. بهداشت و درمان	۷/۱۹	۲۵۴/۴	۴۵/۸	۳۴/۷
۷. حمل و نقل	۹/۲۶	۳۵۰/۵	۴۴/۴	۵۶/۳
۸. ارتباطات	۲/۹۷	۱۶۷/۲	۱۰/۶	۱۴
۹. تفریح و فرهنگ	۱/۷۲	۴۰۵	۵۶/۸	۴۹/۷
۱۰. آموزش	۰/۹۵	۲۱۱/۶	۲۱	۲۱/۹
۱۱. هتل و رستوران	۰/۸۹	۳۲۳/۸	۵۸/۶	۳۷/۱
۱۲. کالاها و خدمات متفرقه	۴/۴۸	۳۵۰/۷	۵۳/۸	۴۲/۸

مأخذ: مرکز آمار ایران و محاسبات نگارنده

۱. منظور از نرخ تورم نقطه‌ای، درصد تغییر عدد شاخص قیمت نسبت به ماه مشابه سال قبل است.

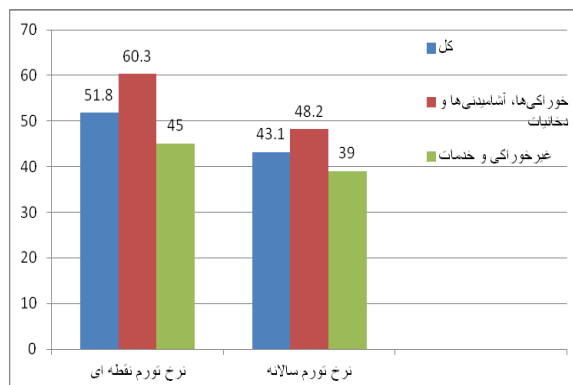
۲. منظور از نرخ تورم سالانه، درصد تغییر میانگین اعداد شاخص قیمت در یک سال منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه قبل از آن است.

۳. Consumer Price Index

جدول ۲. نرخ تورم نقطه‌ای و سالانه کل و دو گروه عمده کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در بهار ۱۴۰۰ به تفکیک استان

نام استان	کل		خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات		غیرخوراکی و خدمات	
	نقطه‌ای	سالانه	نقطه‌ای	سالانه	نقطه‌ای	سالانه
کل کشور	۵۱/۸	۴۳/۱	۶۰/۳	۴۸/۲	۴۵	۳۹
آذربایجان شرقی	۵۲/۲	۴۲/۸	۵۴	۴۴/۳	۵۰/۷	۴۱/۷
آذربایجان غربی	۵۳/۶	۴۳/۲	۶۳/۳	۵۱/۲	۴۴/۵	۳۵/۸
اردبیل	۵۴/۸	۴۴/۷	۶۲/۷	۵۰	۴۶/۸	۳۹/۵
اصفهان	۵۲/۹	۴۴/۳	۶۷/۱	۵۳/۴	۴۴/۴	۳۸/۹
ایلام	۶۰/۶	۴۶/۵	۷۴/۳	۵۰/۴	۴۸/۳	۳۹
البرز	۴۹	۳۹/۴	۶۲	۴۷/۹	۴۱/۸	۳۴/۸
بوشهر	۵۳/۲	۴۷/۴	۶۲/۱	۴۹/۷	۴۶/۵	۴۵/۶
تهران	۴۶	۳۹/۴	۶۷/۵	۵۰	۳۶/۶	۳۴/۷
چهارمحال و بختیاری	۵۲/۱	۴۳/۳	۵۷/۴	۴۶/۵	۴۷/۱	۴۰/۳
خراسان جنوبی	۴۹/۱	۴۱	۵۲/۷	۴۵/۲	۴۶	۳۷/۵
خراسان رضوی	۵۴/۳	۴۷/۴	۵۹/۲	۵۳	۴۹/۱	۴۱/۷
خراسان شمالی	۵۴/۶	۴۷/۳	۶۲/۷	۴۹/۸	۴۷/۹	۴۴/۵
خوزستان	۵۱/۳	۴۰	۵۸/۷	۴۲/۱	۴۳/۸	۳۷/۶
زنجان	۵۲/۵	۴۳/۲	۵۶/۹	۴۹	۴۸/۷	۳۸/۲
سمنان	۴۶/۷	۳۹/۳	۵۵/۷	۴۰/۵	۴۰/۳	۳۸/۴
سیستان و بلوچستان	۴۷/۹	۳۸/۳	۵۹	۴۱/۸	۳۳/۵	۳۲/۲
فارس	۵۸/۳	۴۷/۷	۶۵/۳	۵۲/۹	۵۲	۴۳/۳
قزوین	۵۰/۹	۴۰/۶	۵۶/۷	۴۶/۵	۴۵/۱	۳۴/۸
قم	۴۴/۸	۳۹/۷	۵۱/۷	۴۰/۷	۳۹/۳	۳۸/۸
کردستان	۵۵/۳	۴۶/۵	۵۷/۷	۵۰/۶	۵۳/۱	۴۲/۹
کرمان	۴۵/۷	۴۰/۳	۵۰/۳	۴۳	۳۹/۲	۳۶/۸
کرمانشاه	۵۷/۶	۴۸/۹	۶۹/۸	۵۸/۹	۴۵/۹	۳۹/۶
کهگیلویه و بویراحمد	۵۶/۲	۴۱/۵	۶۴	۴۴/۲	۴۹/۵	۳۹/۲
گلستان	۵۴/۶	۴۲/۵	۶۸/۵	۴۷/۶	۴۴/۵	۳۸/۷
گیلان	۴۶/۱	۳۸/۴	۴۹	۳۶/۹	۴۴/۴	۳۹/۳
لرستان	۵۶/۱	۴۶/۲	۶۷/۹	۵۲/۴	۴۷	۴۱/۴
مازندران	۴۷/۴	۳۹	۵۶/۵	۴۴/۵	۴۱/۸	۳۵/۷
مرکزی	۵۰/۵	۴۰	۵۹/۴	۴۳/۱	۴۲/۲	۳۷/۱
هرمزگان	۵۲	۳۴/۴	۶۲/۶	۵۲/۹	۴۲/۵	۳۵/۲
همدان	۵۱/۸	۴۹/۳	۵۹/۱	۵۵/۱	۴۵/۵	۴۴/۴
یزد	۵۶	۴۸/۸	۶۷/۶	۵۳/۸	۴۹/۶	۴۶

مأخذ: مرکز آمار ایران و محاسبات و تغییرات نگارنده

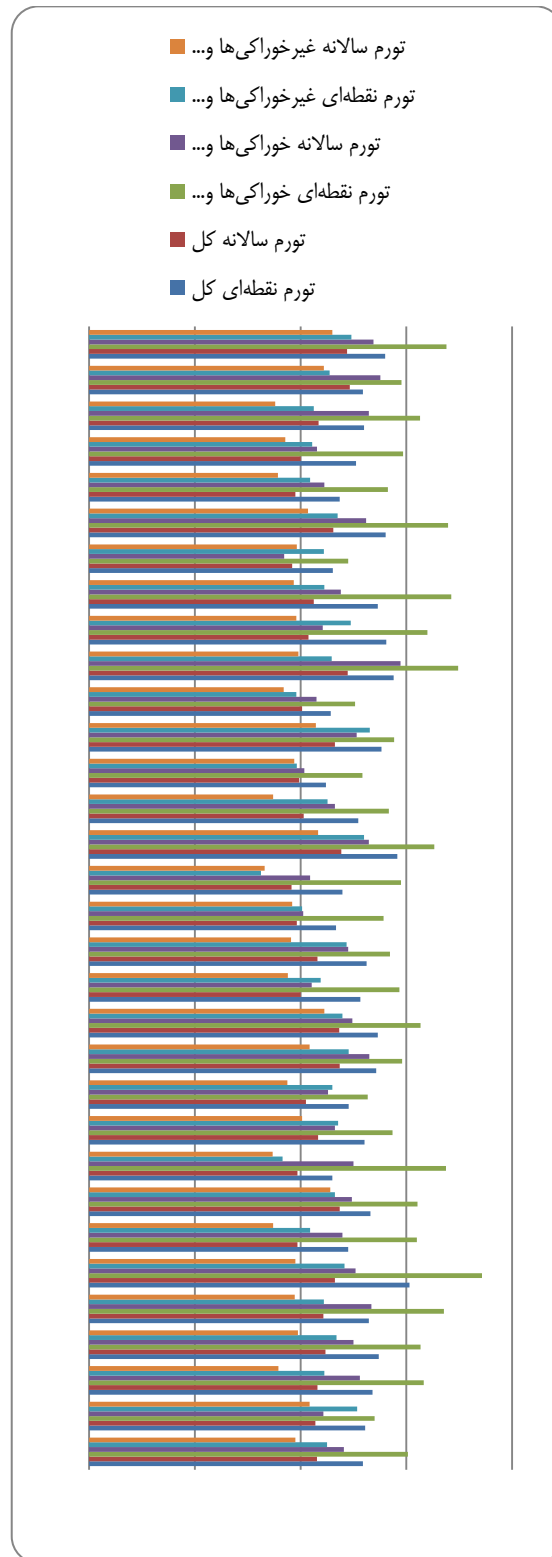


نمودار ۱. مقایسه نرخ تورم نقطه‌ای و سالانه کل و دو گروه عمده کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در بهار ۱۴۰۰
(مأخذ: مرکز آمار ایران و محاسبات نگارنده)

با استخراج داده‌های آماری ماه‌های فروردین، اردیبهشت و خرداد سال ۱۴۰۰ از گزارش ماهانه شاخص قیمت مصرف‌کننده مرکز آمار ایران برای خانوارهای روستایی به تفکیک استان و میانگین‌گیری از آنها، نرخ تورم نقطه‌ای و سالانه بهار ۱۴۰۰ کل کالاها و خدمات مصرفی؛ خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات؛ و کالاهای غیرخوراکی و خدمات برای خانوارهای روستایی استان‌های مختلف کشور محاسبه شد که نتایج در جدول ۲ و نمودار ۱ ملاحظه می‌شود.

براساس جدول و نمودار پیش‌گفته، در بهار ۱۴۰۰ تورم نقطه‌ای و سالانه کل کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در استان‌های ایلام و همدان (به ترتیب با ۶۰/۶ و ۴۹/۳ درصد) بالاترین مقدار بوده است. همچنین تورم نقطه‌ای و سالانه گروه خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات در استان‌های ایلام و کرمانشاه (به ترتیب با ۷۴/۳ و ۵۸/۹ درصد) بیشترین مقدار بوده است. کمترین نرخ تورم نقطه‌ای و سالانه کل (به ترتیب با ۴۴/۸ و ۳۸/۳ درصد) نیز به استان‌های قم و سیستان و بلوچستان اختصاص داشته است.

کلام آخر اینکه بیش از یک‌ونیم برابر شدن مخارج مصرفی خانوارهای روستایی در بهار ۱۴۰۰ نشان‌دهنده فشار مضاعف بار تورمی بر دوش قشری است که جمعیت قابل توجهی از کشور را تشکیل می‌دهد. تورم بالای مواد غذایی برای روستاییان، که خود عمدتاً تولیدکننده محصولات غذایی هستند، سبب کوچک شدن سفره آنها و به مخاطره افتادن امنیت غذایی‌شان می‌شود. ازسویی، به دلیل پایین بودن قدرت خرید روستاییان و عدم حمایت مناسب از این قشر، گسترش سریع‌تر فقر در میان آنها اتفاق می‌افتد. قطعاً تهدید امنیت غذایی و افزایش فقر روستایی مغایر با کلیه اسناد بالادستی کشور می‌باشد. لذا باید هرچه سریع‌تر راهکارهایی مبتنی بر حمایت از روستاییان و اقشار آسیب‌پذیر اتخاذ نمود البته نه با روش‌های منسوخ همچون سرکوب قیمت‌ها برای تولیدکنندگان محصولات کشاورزی و غذایی که خود عمدتاً از همین قشر هستند و درآمد آنها وابسته به تولید این محصولات است.



نمودار ۲. مقایسه نرخ تورم نقطه‌ای و سالانه کل و دو گروه عمده کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در بهار ۱۴۰۰ به تفکیک استان (مأخذ: مرکز آمار ایران و محاسبات نگارنده)



تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵
تلفن: ۴۳۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵ - ۱۵۱۵ کدپستی: ۳۷۳۱۳ - ۱۵۹۸۶

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
ECE: ece.aperi@agri-peri.ac.ir
www.agri-peri.ac.ir